

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ve & Ad. Kittendorff lith

C. A. Reitzel's Forlag

I. W. Tegner & Kittendorff lith. Inst.

BILLESHAVE

i Fyn.

Billeshave.

I Odense Amt, Vends Herred og Vejlby Sogn ligger Herregaarden Billeshave. Den har en særdeles dejlig Beliggenhed i Nærheden af Lille Vælt, tre Fjerdingvej fra Mibbelsart og lige over for Fredericia; paa tre Sider er den omgiven af Skoven Kjølholt. Fra Gaarden har man et herligt Skue til Mibbelsart og til Hingsvæls Skove, og fra Bøgelunds Bantke ved Nabogaarden Katrinebjerg kan man se de to oven nævnte Bjer og desuden 25 Kirker og Kirkespirene i Afsens og Bogense.

Billeshave hører ikke til Danmarks gamle Herregaarde, i det den først nævnes i Midten af det 17de Hundrebaar. Den har sit Navn efter Witten Wille, og dens første bekendte Ejer er Henning Bogwisk, der maa have faaet den med sin anden Hustru Fru Helvig Wille, hvis Forældre vare Erik Wille til Kærsgaard og Fru Mette Bek. Fru Helvig havde først været gift med Johan Brokkenhus, der døde som Landsdommer i December 1648. Henning Bogwisk til Hollufgaard var Gaardens Ejer i Juni 1654. Da havde han søgt om at faa Herlighedsretten til Vejlby Kirke, der paa den Tid hørte til Dalum Klosters Ven. Som Følge deraf blev det paalagt Hr. Iver Wind og Biskoppen i Fyn Dr. Lavrids Jacobsen at afgive sin Betænkning om Sagen, i Særdeleshed om der ikke fandtes andre Adelspersoner der i Sognet, for hvilke det kunde worde til Skade, om sligt tilloodes, samt om Kirken havde Fordegods og anden Ejendom, om Kongetienden var overladt i Fæste til nogen, om den Rets Overdragelse til ham kunde staae nogen, naar han og hans Arvinge svarede den aarlige Afgift og Stedsmaal, hver Gang Tienden blev ledig. Foreløbig har der nok været en eller anden Hindring; thi Skjødet til Billeshaves Ejer udstædtes ikke før 1658. Henning Bogwisk forlob denne Verden i Aaret 1664. Efter ham tilhørte Gaarden Witten Urne, i det den 1665 blev ublagt for Gæld til Knud Urne Sivertsen. Han solgte den 1680 til sin Broder Sivert Urne, hvis Hustru Fru Agathe Rodsteen var en Datter af Knud Rodsteen og Fru Else Wind. Ved hans Død

omtrent 1712 arvebe Sønnen Sivert Urne Billeshave. Han var gift med Fru Elisabeth Sofie Trolle, der var død i Oktober 1725. Sivert Urne levede endnu i April 1728, men døde ikke længe efter. Hans Datter Fru Agathe Rodsteen Urne var gift med Major Børge Valkendorf, hvis Forældre vare Jørgen Henningsen Valkendorf til Klingstrup og Fru Hille Troll; ved dette Giftermaal blev han Gaardens Ejer. Han døde som sin Fædres sidste Mand i Danmark Aar 1742.

Fru Agathe Urne, der saalebes selv var bleven ene raadig over sin fæderne Gaard, fandt snart en Vejer. Det var Kapitajn A. v. Kaiser af Dronningens Livregiment; men Fruen gjorde sig kostbar, i det mindste paastod han det. Hun vilde ikke neblabe sig til Giftermaal med en Kapitajn og derved miste sin Rang; ænten maatte han se at komme højere paa Straa eller og opgive Haabet om hendes Haand og Herregaard. I sin Nød tog han sin Tilflugt til Kongen og bad om Kammerjunkers Karakter. I Ansøgningen heder det, at hvis han havde været benaadet med en højere Karakter, havde han haft Vejlighed til at gjøre et meget fordelagtigt Giftermaal, og det med den afdøde Major Valkendorfs Enke, der ejede baade Billeshave Gods og Den Fænsø. Denne Enke vilde imidlertid ikke give Afkald paa sin nuværende Rang, og derfor havde han hidtil ikke kunnet opnaa den Lykke. Eftersom han havde fire Kapitajner foran sig i Regimentet, understod han sig ikke at bede om en højere militær Karakter, og derfor bad han nu allerunderdanigst Kongen om at have den Naade at tillægge ham Kammerjunkers Karakter, i hvilken Egenkab han aldrig vilde gjøre Paastand paa at nyde Gage. At worde Kammerjunker fandt Kongen ham ikke værdig til; men hvis han vilde tage Afsted af Krigstjenesten, skulde han faa Oberstlieutenants Karakter. Witten har Fru Agathe ikke været saa paastaelig med Hensyn til Rangens som han foregav, eller og har Kapitajnen betænkt sig lovlig længe; thi han søgte og fik først 1752 Afsted med Oberstlieutenants Karakter. Bist er det imidlertid, at Kaiser

Billeshave.

blev gift med hende og saaledes Ejer af Billeshave. Men hans honnøtte Ambition var ikke tilfredsstillt dermed. 1755 søgte han om Etatsraads Tittel, og dette hans Ønske blev ligeledes opfyldt. Han havde det Haab, at han, naar han først var Etatsraad, derved om ikke lang Tid kunde blive Amtmand. Flere Gange søgte han om slikt Embede, men havde altid den Skæbne, at man lod ham vide, at det var bestemt til en anden. Desaarfag blev han kjed af at have forladt Krigerstanden, som han dog havde tilhørt fra sin grønne Ungdom. Det var jo tydeligt, siger han i en Ansøgning til Overkrigssekretæren General-lieutenant v. Ahlefeld, hvilken ligesom den før nævnte er skreven paa Tyft, at den Omstændighed, at han havde opnaaet den civile Karakter, ikke kunde hjælpe ham, naar han ej blev ansat i Civiletaten; hans tidligere Fæller i Hæren gif jo nu foran ham. En anden Ting var ham desuden ogsaa pinlig, den næmlig, at han ikke sjælden blev chikaneret af Herredsfogeder og slike Folk, og han følte dette i en saadan Grad, at han, hvis han ikke fandt Beskyttelse, vilde se sig nødt til at sælge sine Gods og forlade Landet, hvilket, saa paastod han, vilde gjøre ham meget ondt, da han havde helliget Liv og Blod til Kongens Tjeneste, og Kongen havde vist ham saa megen Naade. Forgæves havde han henvendt sig til de kongelige Ministre i Civiletaten og maatte nu tilfids ty til Overkrigssekretæren. Som Etatsraad havde han Brigadeers Rang; men desuagtet vilde han gjerne tage til Takke med at tjene som Overste ved det sønderjyske nationale Regiment eller og som Vicekommandant i Fredericia, i begge Tilfælde uden Gage, dog paa det Vilkaar, at han en Gang med Tiden enten kunde faa Regimentet at kommandere eller og Kommandantposten; men hermed kunde han endnu ikke føle sig tilfreds. Han vilde næmlig saare gjerne tillige have Kammerherrens-glen som Godtgjørelse for sin højere civile Rang. Hvis imidlertid dette slet ikke kunde lade sig gjøre, var det hans Bøn at faa Generalmajors Rang, ligesom jo nogle Justitsraader i Kjøbenhavn for nylig havde nydt den store Naade at faa Rang som Overster. Han torde vel næppe bede om Generalmajors Grad, eftersom han var ude af Tjenesten. Sin Ansøgning ender han med de Ord, at det ikke var af anden Grund end af Familiehensyn og for at kunne vise sine Fjender, at Kongen endnu havde Naade for ham, at han havde fremsat denne Bøn; Ambition vilde i øvrigt aldrig have forledet ham dertil; men hans fremtidige Skæbne var afhængig af denne Afhjælpelse. Uagtet disse vægtige Grunde blev dog Ansøgningen aldeles afflaaet. Han havde

under alle Omstændigheder ikke Øyst til at beholde Gaarden og Godsset længer og afhændede dem endnu samme Aar ved offentlig Salg. Dog ligger han begravet i Vejlbj Kirkes Kapel.

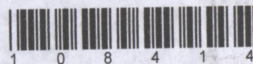
Imedens adskillige af Bønderne købte sine Fæstegaarde, blev Billeshave selv, Vejlbj Kirke og noget af Godsset solgt til Agent Christian Iversen i Middelfart, og han solgte denne Ejendom igjen Aaret efter til Kapitajn Melkior Fisker, som ligeledes ifkun en kort Tid beholdt Gaarden. Den næste Ejer var Gehejmeraad Peder Suel til Hverringe, der købte Billeshave i Aaret 1764 og atter gjorde Godsset komplet ved at tilkjøbe adskillige Gaarde og Huse. 1767 overlod han Gaarden til sin Søn Kammerherre Niels Krabbe Suel. Denne Mand var født 1740 og giftede sig 1766 med Anne Margrete v. Lewetzau, der 1792 omskiftede det timelige med det evige; selv døde han Aaret efter. Billeshave tilfaldt derved Sønnen Kammerherre Hans Rudolf Suel, der omtrent 1804 solgte denne sin fæderne Gaard til den daværende Godsforvalter paa Vedelsborg, Kammerraad Nellemann. Selve Hovedgaarden blev snart udstykket. Forpagteren paa Thybrind Julius Eibe købte snart den nu oprettede Afbyggergaard Katrinebjerg tillige med Stutterigaarden i samme Sogn, og 1811 købte han selve Billeshave til. Men 1819 gjorde han Opbud, og 1820 købte Kapitajn, nu Major, Kahlff Billeshave, imedens de to andre Gaarde gif over i andre Hænder. 1856 solgte han Billeshave til Landinspektør Ring, der Aaret efter afhændede den til Prokurator L. Schmidt. Denne gjorde senere forgæves Forsøg paa at sælge den, og den 2den Maj d. A. blev den for 52,000 Rdlr. ublagt til Panthaveren Major Kahlff, der saaledes atter er bleven Billeshaves Ejer. Under sidste Krig blev Gaarden benyttet som Lazareth.

Hovedbygningen er, saaledes som den ses paa Prospektet, opført 1774 af Kammerherre Niels Krabbe Suel; men den er for kort Tid siden bleven ombygget af Prokurator Schmidt, og Grundmur er traadt i Steben for Bindingsværk. Ladebygningerne ere opførte 1818, efter at Mortensaften Aaret i Forvejen alle Udhusene vare afbrændte.

Billeshaves Hartkorn er omtrent 23 Tønder, og Fladeindholdet er 150 Tdr. Land Ager, 8 Tdr. Land Eng, 12 Tdr. Land Skov og 2 Tdr. Land Mose. Levingerne af Godsset udgjøre 9 Tdr. Hartkorn Fæstegods og en Sjetteedel af Vejlbj Sogns Kvægtiende.

DIS-Danmark

1 0 8 4 1 4